

тва регіонального рівня. Не дивлячись на те, що транснаціональний капітал керує глобальними процесами, але наднаціональні органи ЄС можуть вносити коригування у їх прискорення та модернізацію об'єктів.

Останніми тенденціями у розвитку наднаціонального виробництва є те, що ТНК, зокрема американські, змінили тактику формування глобального виробництва. Якщо двадцять років тому основним напрямом було створення нових зарубіжних філій, то наприкінці ХХ ст. – злиття та “поглинання” іноземних компаній. Стимулом до такої тенденції стало відкриття ринків послуг у зацікавлених регіонах (у сфері телекомунікацій, енергопостачання, транспорту). У сфері послуг прями інвестиції США склали у 2002 р. – 1, 0224 млрд. дол. або 67, 2% [3, с.51].

Особливою стадією транснаціонального проникнення необхідно вважати розміщення ТНК науково-дослідної та дослідно-конструкторської діяльності. Це є свідченням того, що іноземний капітал високо оцінює якість національних наукових кадрів та рівень розвитку науково-технічного потенціалу. Для країни-реципієнта такий крок ТНК означає залучення до закордонного наукового досвіду лідерів інноваційного розвитку. Поряд з цим міжнародним монополією належить провідна роль у становленні глобальних мережних структур, і тим самим за допомогою виробничих і маркетингових мереж вони панують на світовому ринкові. Створивши умови для розвитку національної та регіональної інноваційної інфраструктури, ТНК через свої філії, мережу інтернаціонального впливу доказують необхідність та потребу функціонування і глобальної виробничої інфраструктури – базису планетарної економіки.

Таким чином, глобальна виробнича інфраструктура, як нове явище в системі закономірностей розвитку світового господарства виступає результатом поглиблення міжнародного поділу праці, розширення інтернаціоналізації господарського життя та процесу транснаціоналізації в умовах глобалістичних тенденцій економічного розвитку сучасної цивілізації. І в залежності від потреб окремих секторів світової економіки формуються і функціонують підсистеми глобальної виробничої інфраструктури.

Джерела та література

1. Борко Ю. А. Расширение и углубление европейской интеграции // МЭ и МО. – 2004. – №7. – С.20.
2. Гитин А. А. Деятельность европейских промышленных ТНК в ЦВЕ и СНГ // МЭ и МО. – 2006. – №9. – С.46.
3. Зименков Р.И., Романова Е.М. Американские ТНК за рубежом: стратегия, направления, формы. // МЭиМО. №8 – 2004. – С.51.
4. Злоказова Н. Є. Расширение ЕС: за и против с позиций его членов // МЭ и МО. – 2004. – №1. – С.63.
5. Комаров М. Инфраструктура регионов мира. – СПб. 2000. – С. 20.
6. Кочетов Э. Глоба листика. Теория, методология, практика. – М. „Норма”. 2002. – С. 112.
7. Могилевкин И. Транспорт. Мировая экономика: глобальные тенденции за 100 лет. // под ред. И. С. Королева. М. Экономист. 2003. – С. 334.
8. Рогач О. Особливості сучасного етапу транснаціоналізації світової економіки. Світова економіка. За ред. А. С. Філіпенка. 2001. – С. 96.
9. Сміт А. Дослідження про природу та причини багатства народів. –К. „Наукова думка”. 1992. – С. 333.
10. Філіпенко А.С. Глобальні форми економічного розвитку: історія і сучасність. – К.: Знання, 2007р. – С.730.
11. Шишков Ю. В. Глобализация – враг или союзник развивающихся стран// МЭ и МО. – 2003. – №4. – С.13.

Румянцев А.П., Вавелюк А.А.

РЕАЛІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЕКОНОМІЧНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

Постановка проблеми. У сучасних умовах зростає роль ЄС як одного з основних економічних центрів світового співтовариства. У зв'язку з цим об'єктивно формуються передумови раціонального використання переваг інтеграційної взаємодії України з ЄС. Це є суттєвим чинником стабільного розвитку вітчизняного господарства в умовах інтенсифікації інтеграційних процесів між країнами світу і орієнтує на дослідження виважених рішень щодо розвитку конкретних форм економічного співробітництва України з ЄС.

Аналіз останніх публікацій. Серед наукових праць присвячених дослідженню проблем інтеграції України до ЄС необхідно виділити роботи Будкін В.С., Копійки В.В., Лук'яненко Д.Г., Новицький В.Є., Поручник А.М., Шниркова О.І., Чужикова В.І., Хахлюка А.М., Філіпчнка А.С. та інших (1, 2, 3), в яких досліджуються передумови, особливості, тенденції, механізми розвитку економічного, політичного, правового співробітництва України до моменту набуття нашої держави членства у СОТ та прийняття останніх документів про розширення економічної співпраці України з ЄС. Саме це є підставою для проведення дослідження пріоритетних напрямів розвитку інтеграційних зв'язків між Україною та ЄС на сучасному етапі глобалізації світового господарства.

Виклад основного матеріалу. В сучасних умовах Європейський Союз є провідним міжнародним інтеграційним об'єднанням, яке вже існує на європейському континенті понад півстоліття. Інші міжнародні угруповання або припинили своє існування, або значно скоротили сферу своєї діяльності. Незважаючи на існуючі реальні проблеми у соціально-економічному розвитку (уповільнення темпів економічного зростання, достатньо високий рівень безробіття, ускладнення механізму прийняття комуні тарних рішень та ін.),

залишаючись одним з основних центрів сучасної світової економіки, прогресу людства в цілому, ЄС значно посилює свою позицію у всіх сферах світового розвитку [3; 3].

Європейський вибір України зумовлений усвідомленням інтеграції як фактора сприяння державній незалежності, безпеці, політичній стабільності, економічному розвитку, інтелектуальному прогресу, відновленню європейської сутності країни [1; 40]. Тому євроінтеграція є головним та незмінним зовнішньополітичним пріоритетом України, що закріплений у Законі України "Про основи національної безпеки України", Постанові Верховної Ради України "Про основні напрями зовнішньої політики України", Посланні Президента України до Верховної Ради України. Відносини між Україною та Європейським Союзом були започатковані в грудні 1991 року, коли Міністр закордонних справ Нідерландів, як головної в ЄС, у своєму листі від імені Євросоюзу офіційно визнав незалежність України [7].

Створення конкурентоспроможної економіки в умовах глобалізації потребує від України ефективної економічної інтеграції зі світовим співтовариством. На шляху до цього в 1993 році Україна була включена Європейським Союзом до переліку країн, яким надається преференційний режим в межах Загальної системи преференцій (ЗСП). Наступним важливим кроком у цьому напрямі стало підписання у 1994 році Угоди про партнерство і співробітництво між Україною та ЄС (УПС). Цією Угодою встановлювалося Партнерство між Співтовариством і його державами-членами з одного боку та Україною з іншого боку. Цілі такого Партнерства наступні:

- забезпечення у відповідних рамках політичного діалогу між Сторонами, який сприятиме розвитку тісних політичних відносин;
- сприяння розвитку торгівлі, інвестицій і гармонійних економічних відносин між Сторонами і, таким чином, прискоренню їхнього сталого розвитку;
- створення основ взаємовигідного економічного, соціального, фінансового, цивільного, науково-технічного та культурного співробітництва;
- підтримка зусиль України по зміцненню демократії і розвитку її економіки та завершенню переходу до ринкової економіки [11].

Стратегія інтеграції України до ЄС, перш за все, мала на меті вступ України до Європейського Союзу, за умови попереднього підписання „Угоди про Зону вільної торгівлі”. Остання може стати інструментом модернізації економіки країни та допомогти у забезпеченні стійкого економічного зростання вітчизняної економіки. Можливість створення ЗВТ передбачає виконання ряду умов, а саме:

- просування ринкових умов в Україні;
- вступ України до СОТ;
- повне виконання положень УПС;

У 2005 році Радою з питань співпраці Україна - ЄС було схвалено „План дій Україна –Європейський Союз”. Для посилення та вдосконалення вищезгаданого Плану Рада дійшла згоди щодо визначення пріоритетних 10 кроків на підтримку демократичної та орієнтованої на реформи України. Цей План є визначальним засобом у процесі наближення країн-сусідів до Європейського Союзу. Ще одним суттєвим кроком у цьому процесі стало надання Україні Радою Європейського Союзу статусу країни з ринковою економікою [5].

Варто відмітити, що у вересні поточного року відбувся 12-й щорічний Самміт ЄС-Україна, на якому було відзначено значні успіхи України в сферах реалізації спільних інтересів. Зокрема йдеться про співробітництво у зовнішній політиці, антикризовому управлінні, співпраці у сфері юстиції, лібералізації візового режиму тощо. При цьому зазначалося, що проведення парламентських виборів у вересні 2007 засвідчило досягнення успіху Україною у справі здійсненні демократичних реформ. Значну позитивну роль тут має також вступ нашої держави до СОТ у 2008 році завдячуючи позитивним економічним реформам. Беручи до уваги суттєвий прогрес у проведенні переговорів, було підкреслено важливість вдосконалення існуючого механізму, щоб замінити План Дій з метою підготовки до реалізації Угоди про асоціацію [4].

В офіційній заяві ЄС підкреслює, що створення зони вільної торгівлі разом з широкомасштабним регуляторним наближенням України до стандартів ЄС допоможе поступовій інтеграції України у внутрішній ринок ЄС. Обидві сторони зобов'язалися провести переговори про створення поглибленої і комплексної зони вільної торгівлі Україною і ЄС. У разі переговорів України з ЄС про створення зони вільної торгівлі, окрім основних закономірностей розвитку зон вільної торгівлі у світовій економіці в цілому, треба враховувати особливості комунітарної зовнішньоекономічної політики власне Європейського Союзу у цій сфері. За умови збалансованої зовнішньоекономічної стратегії України долучення до Єдиного внутрішнього ринку ЄС, у т.ч. у формі створення зони вільної торгівлі, може стати важливим фактором розширення та поглиблення присутності українських виробників на інших регіональних ринках, на які активно виходить Європейський Союз[5].

Важливим напрямком зазначеної взаємодії є те що ЄС пішов на підписання угоди про спрощення видачі віз громадянам України. Проте виконання угоди з боку європейських партнерів досі затягується, що і було зазначено в підсумкових документах саміту. Тут треба також відмітити і затримку переговорів України і ЄС щодо безвізового пересування громадян прикордонних районів ЄС і України.

В даному зв'язку варто мати на увазі те, що окремі з нових країн-членів ЄС, підтримують дану стратегічну орієнтацію. Саме така політика дала їм можливість переконати численних консервативних європейців почати давати зелене світло на їх вступ до блоку. Отже, сьогодні Україна вже має результати здійснення своєї європейської стратегії. Звичайно, поки що Україна не має об'єктивних підстав вступу до ЄС перспективи членства. Проте, незважаючи на те, що прориву не було досягнуто, новий крок було зроблено. Його

зміст розкриває заява про те, що новий договір між Україною і ЄС додасть їх відносинам статус асоціації. Зрозуміло, що асоціації бувають різні. Наприклад, на Балканах ЄС протягом останніх десяти років використовує Угоди про Стабільність і Асоціацію для підготовки країн регіону до вступу в ЄС. З іншого боку, Угода про Асоціацію ЄС з Чилі містить в основному тільки інструменти торгової співпраці. Можна погодитись з висловом, що договір про асоціацію з Україною, мабуть, буде чимось середнім між наведеним вище першим і другим. Новий документ міститиме статті про військово-політичну кооперацію між Україною і ЄС, про які йшлося ще минулого року під час німецького головування в ЄС. Переговори йдуть з початку 2008-го року і планується, що дискусія вилетить у підписання договору про асоціацію до 2009-го року. У заяві підкреслюється намір обох сторін почати переговори з візових питань з метою встановлення безвізового режиму між ЄС і Україною [10].

Необхідно відмітити також пріоритетні напрями секторальної інтеграції України і ЄС, такі як:

- інтеграція в енергетичній сфері;
- приєднання України до Європейської енергетичної хартії;
- використання Хартії малого підприємства ЄС;
- створення спільного авіа простору;
- приєднання України до програми захисту довкілля ЄС;
- регулятивна конвергенція з ЄС в інвестиційній політиці;

одним із вагомих кроків до інтеграції до Європейського Союзу є визнання певної країни європейською. Саме це і було зроблено вперше на 12 Самміті „Україна-ЄС” в Парижі. Україна була визнана європейською країною, що має спільну історію та цінності з іншими країнами ЄС. Учасники задоволені тим, що нова угода буде саме Угодою про асоціацію. Ще відкриє шлях до подальшого прогресивного розвитку відносин між Україною та ЄС [9].

На 12 Самміті керівники України та ЄС привітали більш тісне співробітництво, якого вдалося досягти протягом минулого року, зокрема, в межах реалізації Плану дій ЄС -Україна, а також висловили сподівання щодо подальшого поглиблення стосунків в майбутньому. Вони підтвердили зобов'язання щодо реалізації Плану дій, включаючи додаткові заходи, що їх було узгоджено під час засідання Ради співробітництва ЄС -Україна, яке відбулось в березні 2008 року, із урахуванням рішення стосовно розробки нового практичного інструменту, що замінить План дій в березні 2009 року.

При обговоренні питань, пов'язаних із зовнішньою політикою та безпекою Сторони ще раз підкреслили повну і беззаперечну відданість ідеї суворого дотримання і поваги до міжнародно-визнаних принципів суверенності і територіальної цілісності, і непорушності кордонів. Вони висловили задоволення розвитком співробітництва між Україною та ЄС в цій сфері, що веде до ще більш тісного політичного об'єднання [8].

Окремо було підкреслено подальше зближення позицій стосовно регіональних та міжнародних питань в межах існуючих політичних консультацій, долучення України до заяв та позицій ЄС, а також участь України в зусиллях ЄС щодо кризового управління. Сторони визнали існування нових перспектив для співробітництва в цій сфері, що їх відкрило набуття чинності Рамкової угоди щодо участі України в операціях з кризового управління, очолюваних ЄС.

До важливих наслідків цього самміту слід відмітити положення подальшого розвитку постійного діалогу між військовими структурами, зокрема – між Військовим комітетом ЄС та Генеральним штабом Збройних сил України. Сторони висловили намір вивчати потенціал розвитку військового і технічного співробітництва. Україна та Європейське оборонне агентство започаткують тісні контакти для обговорення питань, пов'язаних із військовими можливостями [8]. Також сторони підтвердили спільний стратегічний інтерес до співробітництва в енергетичній сфері і зазначили, що потреби енергетичної безпеки ЄС та України є в дійсності взаємопов'язаними. Була підтримана готовність України надалі просувати реформи в газовому секторі та заснувати ефективні фінансові механізми для модернізації газотранзитної системи. В цьому контексті, доцільним є проведення майбутньої конференції, присвяченої вирішенню питань, пов'язаних із оптимізацією використання газотранспортної системи України.

Серед інших проблем взаємного співробітництва слід відзначили значний прогрес на шляху виконання пріоритетів, визначених в Меморандумі між Україною та Європейським Союзом про взаєморозуміння щодо праці в енергетичній галузі від 1 грудня 2005 року. Як відображено в 3-му Звіті про хід виконання Меморандуму, який було представлено на Самміті. Було погоджено доцільність продовжити співробітництво з метою проведення подальших реформ в енергетичному секторі України задля забезпечення надійного, безпечного та прозорого транзиту енергоносіїв територією України. Тут вже є певний прогрес в контексті інтеграції України до енергетичної системи ЄС. Зокрема в найближчому майбутньому почнуться переговори стосовно приєднання України до Договору енергетичної спільноти, а також проведення підготовчих досліджень стосовно синхронного об'єднання електричних мереж України із мережами ЄС з метою координування передачі електроенергії. Також сторони відзначили подальший прогрес щодо співробітництва в сфері ядерної безпеки [8].

Вартим уваги є співпраця України та ЄС щодо виконання домовленостей відносно спрощення видачі віз та реадмісії. Тут існує необхідність повного та дієвого виконання домовленостей щодо спрощення процедур видачі віз та реадмісії, яких досягли органи влади країн ЄС та України, визнаючи той факт, що Україна звільнила громадян ЄС від візових зобов'язань. Особливо Україна підкреслила необхідність вдосконалення процедур видачі віз.

Суттєвим напрямом взаємин України та ЄС є максимальне використання можливостей, що надає законодавство Спільноти із місцевого прикордонного руху. Переваги останнього та угоди про місцевий прикордонний рух ведуть до поглиблення співробітництва з метою якнайшвидшого введення в дію відповідних

договорів, що укладено між Україною та сусідніми країнами ЄС. З повним дотриманням правил Європейської Комісії про прикордонний рух, задля сприяння контактам між людьми та економічного розвитку прикордонних територій. При цьому важливим є використання можливостей започаткування спільного прикордонного контролю в пунктах пропуску на спільних кордонах, як ефективного інструменту спрощення прикордонного руху та торгівлі, із дотриманням вимог безпеки та відповідного законодавства.

З урахуванням початку діалогу щодо започаткування безвізового режиму для коротких поїздок між ЄС та Україною як довготермінової перспективи, експерти мають якнайшвидше розпочати відповідний діалог. Особлива увага повинна приділятися таким питанням, як захист документів, нелегальна міграція, включаючи реадмісію, громадський порядок та безпеку, і зовнішні стосунки [8].

В числі пріоритетів виділення і поглиблення співробітництва в галузі охорони навколишнього середовища, в тому числі – в межах зустрічей високого рівня. Зокрема, що стосується розробки і реалізації національної стратегії охорони навколишнього середовища України, адміністративних аспектів системи цивільного захисту, та її розповсюдження на питання оцінки екологічної шкоди від стихійних явищ. В цьому відношенні важливу роль відіграв Центр моніторингу та інформації Європейської Комісії. Також вагомим є окремі досягнення на двосторонніх переговорах із зміни клімату. Настала потреба завершити переговори з глобальної та комплексної угоди на період після 2012 року до початку 2009 року.

В економічній сфері варто використати можливість застосування в майбутньому для України Європейської хартії малих підприємств, спрямованої на покращення умов для малих та середніх підприємств, та заохочення до їх створення і розвитку. Дана Хартія може бути вдалим інструментом для політики структурування малих та середніх підприємств, обміну досвідом, розробки контрольних показників та моніторингу досягнень. Прогрес у цьому напрямку може стати основою для подальшого діалогу між ЄС та Україною щодо політики в сфері підприємництва [8].

Одним із центральних напрямків економічної співпраці України і ЄС створення прогнозованого і безпечного інвестиційного клімату, необхідність подальшого покращення умов ведення бізнесу. Це стосується регулювання і нагляду в сфері фінансових ринків та послуг, які слід розглядати як пріоритети. Що стосується значення фінансового сектору як рушійної сили економічного зростання, його роль має посилюватись у сфері регуляторне наближення на засадах чітко визначених цілей, пріоритетів і часових рамок, в контексті зони вільної торгівлі, яка стане складовою частиною Угоди про асоційоване членство.

Серед перспективних напрямів взаємодії України та ЄС можна відмітити переговори щодо спільного авіаційного простору, прийняття проекту Повітряного кодексу України, вдосконалення інфраструктури наземного транспорту в Україні, із посиланням на звіт групи високого рівня щодо розширення Транс'європейських транспортних мереж. Це зокрема, стосується забезпечення наявності в Україні найкращої транспортної системи на час проведення Чемпіонату Європи з футболу в 2012 році. Звичайно рішення про проведення частини матчів Євро-2012 в Україні є додатковим стимулом для залучення інвестиційних потоків до української економіки, що, в свою чергу матиме позитивний вплив на розвиток інфраструктури України.

Висновки. Європейська інтеграція є для України дієвим інструментом розв'язання внутрішніх проблем. В Україні, крім об'єктивних, позитивних, ендогенних аспектів євро інтеграції, є й певні труднощі в реалізації європейського вектора економічної інтеграції.

По-перше, за рівнем ВВП душу населення Україна значно поступається країнам-членам Євросоюзу. Так, за розрахунками Інституту світової економіки і міжнародних відносин НАН України, середній показник 15 країн ЄС (ЄС -15) до показника в Україні відноситься як 5:1, а 25 країн (ЄС -25) до українського показника – як 4:1. Нині відставання України від країн-членів ЄС за рівнем економічного розвитку набагато перевищує ті порогові величини, які є допустимими для учасників інтеграційних об'єднань.

По-друге, для успішного розвитку міжнародного інтеграційного процесу необхідно, щоб цей процес ґрунтувався, з одного боку, на високому рівні інтернаціоналізації економічних процесів, а з іншого – на відповідних процесах пріоритетного розвитку взаємних економічних зв'язків суб'єктів економічної діяльності країни, що інтегрується. Так, за підрахунками вчених того самого інституту, середній показник обсягу експорту на душу населення ЄС -15 був у 20 раз більшим за аналогічний показник України, а ЄС -25 у 15 раз.

По-третє, за найбільш інтегрованим показником – індексом людського розвитку, який містить усі параметри якості життя, починаючи від рівня добробуту населення та закінчуючи освітою, якістю медичної допомоги, демографічними проблемами, екологією та, навіть, гендерним питанням, - Україна серед 177 країн світу посідала лише 176 місце у 2007р. [2; 23].

Торкаючись перспективи співпраці України з ЄС слід зазначити, на наш погляд, достатньо обґрунтовані державні і три головні підходи до реалізації зовнішньоекономічної політики нашої країни. Перший полягає в тому, що нині європейська інтеграція України – це, передусім, пріоритет внутрішньої політики. Другий, полягає у розробці та впровадженні відповідних організаційних заходів, до них можна віднести рішення про створення координаційного бюро європейської інтеграції, яке з 1 січня 2009 року буде нараховувати 70 осіб. Третій - це фінансовий. Він є вагомим складовою в урядовому підході до бюджету 2009 року. Як приклади для фінансування конкретних програм, було відзначено 4 ключових напрямки: інформація, кадри, законодавство і стандарти. Це сприятиме реалізації політики європейської інтеграції України [5].

Отже, можна зробити загальний висновок, що Україна поки що не досягла значних результатів у процесі інтеграції до Європейського Союзу. При цьому економічні відносини між партнерами розвиваються інтенсивно. Щодо їх політичного діалогу то він залишається незмінним. Проте досягнуті домовленості свідчать, що Україна послідовно дотримується стратегічного курсу інтеграції з ЄС.

Джерела та література

1. Україна на шляху європейської інтеграції / Науково-практичний збірник матеріалів. – К. – 2000. – 236с.
2. Хахлюк А. М. Економічні аспекти європейської інтеграції України // Зовнішня торгівля право та економіка.: УАЗТ.-№1(24).– К., 2006.– С.23-26.
3. Шнирков. О. І., Копійка В. В., Муравйов В. І. Україна – Європейський Союз: економіка, політика, право : Монографія. – К.: Видавничо-поліграфічний центр „Київський університет”, 2006. – 268с.
4. <http://www.delukr.ec.europa.eu/page262.html>
5. <http://www.icps.kiev.ua/library.html?14>
6. http://www.kmu.gov.ua/kmu/control/uk/publish/article?showHidden=1&art_id=158770423&cat_id=23804272&ctime=1221644723693
7. <http://www.mzs.dn.ua/index.php?p=49>
8. http://www.sdla.gov.ua/control/uk/publish/article.jsessionid=4A922ECAF870DF32894B375C2339C9A?art_id=49840&cat_id=46289
9. http://www.ue2008.fr/webdav/site/PFUE/shared/import/0909_UE_Ukraine/09.09_UE-Ukraine_association_agreement_EN.pdf
10. <http://unian.net>
11. http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=998_012

Савелко Т.В.**ФОРМУВАННЯ ЗАСАД ІННОВАЦІЙНО-ТЕХНОЛОГІЧНОГО РОЗВИТКУ БАНКІВСЬКОГО БІЗНЕСУ УКРАЇНИ В УМОВАХ ЕКСПАНСІЇ ІНОЗЕМНОГО ФІНАНСОВОГО КАПІТАЛУ**

Постановка проблеми. Сучасне світове господарство характеризується поглибленням взаємодії економік країн-партнерів. Тому порушення спільних міжнародних економічних зв'язків завдає великих втрат кожній з держав. Зважаючи на це, міжнародні розрахунково-платіжні відносини повинні повною мірою сприяти диверсифікації та стабільному функціонуванню національних економік. Економічна могутність країни, безпека платежів відбувається шляхом розширення, інтеграції та вдосконалення національних електронних платіжних систем, застосування нових платіжних міжнародних інструментів на взаємовигідних умовах.

Основною проблемою у сучасних міжнародних розрахунках є узгодження платіжних систем держав, у тому числі і платіжних систем країн з перехідною економікою. Актуальність проблеми, на наш погляд, визначається такими факторами як неоднаковий рівень технічної оснащеності та технології проведення міжнародних розрахунків, що базується на сучасних інформаційних технологіях окремих країн, нестабільністю законодавчої бази, особливо валютного законодавства, що надзвичайно ускладнює роботу нерезидентів на фінансових ринках країн з транзитивною економікою.

Залучення нашої держави до процесів глобалізації світової економічної та фінансової системи зумовлює перенесення більшості позитивних і негативних явищ зовнішнього світу в українські умови, що матиме відповідні наслідки для розвитку фінансово-банківської системи. Присутність банків з іноземним капіталом у банківській системі України відповідає інтересам розвитку національної фінансової системи, сприяє залученню іноземних інвестицій та розширенню ресурсної бази соціально-економічного розвитку.

Водночас слід зважати на низку фінансових ризиків, пов'язаних зі швидким зростанням частки іноземного банківського капіталу. Вони можуть призвести до втрати суверенітету у сфері грошово-кредитної політики, можливого посилення нестабільності, несподіваних коливань ліквідності банків, імовірного впливу фінансових ресурсів. Усе це зумовлює актуальність дослідження впливу іноземного капіталу на роботу банківської системи України, а саме – його позитивних сторін та можливих ризиків.

Аналіз останніх публікацій. Серед зарубіжних вчених, які зробили значний внесок у розвиток банківської теорії та практики слід відзначити дослідження таких науковців, як П.Аллена, Б.Бухвальда, Е.Долана, Д.Котца, Т.Коха, В.Лексіса, Е.Максімо, Р.Міллера, Д.Полфремана, Ж.Рівуара, П.Роуза, Дж.Сінкі.

Аналізу різних аспектів інформатизації та технологізації банківського бізнесу присвячено праці провідних вітчизняних економістів: М.Д.Алексеєнка, А.А.Алексеєва, В.Д.Базилевича, С.Я.Боринця, О.Д.Василика, З.С.Варналія, В.В.Вітлінського, А.С.Гальчинського, В.М.Гейця, В.І.Грушка, О.В.Дзюблюка, Т.Т.Ковальчука, В.І.Кравченка, М.І.Крупки, І.О.Лютого, М.Й.Маліка, В.І.Міщенко, А.М.Мороза, А.А.Пересади, М.І.Савлука, В.М.Федосова, А.С.Філіпенка, О.І.Черняка та ін.

Проблематика банківської діяльності посідає важливе місце в дослідженнях відомих учених країн СНД, зокрема Росії. Серед них доцільно відмітити І.Т.Балабанова, Л.Г.Батракову, Є.Ф.Жукова, О.І.Лаврушина, О.Г.Мовсесяна, Г.С.Панову, В.О.Пономарьова, В.М.Усоскіна, В.Є.Черкасова, О.Б.Ширінську та ін.

Виклад основного матеріалу. На початку 80-х років у промислово розвинених країнах почався новий виток науково-технологічної революції (НТР), пов'язаний з бурхливим розвитком і поширенням використання нових комп'ютерних і телекомунікаційних технологій, засобів автоматизації та інформатизації. НТР перетворилася на сучасному етапі в найважливіший фактор розвитку розрахунково-платіжного механізму: за допомогою її досягнень забезпечується не тільки автоматизація обліку і контролю за діяльністю кредитно-фінансових установ, збереження банківської інформації, але й здійснюється цілий комплекс заходів для удосконалення як міжнародних, так і внутрішньо національних розрахунків і платежів.